

Hållbarhetsrapport 2023

Tionde upplagan

**SVERIGES
TVÄTTERIFÖRBUND**
TEXTILSERVICEFÖRETAGEN

En bransch med en cirkulär affärsmodell som ständigt vill bli bättre

Under de senaste åren har tydliga framsteg gjorts inom hållbarhetsområdet. Det handlar bland annat om EU:s nya gröna giv som under året konkretiserats i nya ramverk för hållbarhetsrapportering, förslag avseende krav på utfasning av skadliga kemikalier och definitioner av hållbara kommersiella aktiviteter, där bland annat textilservicebranschen berörs. Andra initiativ på EU-nivå innebär även ökat fokus på kontroll, förebyggande och åtgärdande av brister kopplade till arbetsmiljö och mänskliga rättigheter i leverantörskedjan. Textilområdet har identifierats som ett riskområde när det gäller denna typ av frågor, och om föreslagna initiativ förverkligas är vår bransch en av de första att möta dessa nya regleringar.

Tvätteriförbundet ser positivt på denna utveckling, som både kan bidra till ökad transparens, en gemensam branschförflyttning och en tydligare premiering av aktörer som går före. Samtidigt ser vi ett behov av aktivt arbete gentemot beslutsfattare så att de nya förslag som förs fram beaktar textilservicebranschens särprägel som tjänsteleverantör med en i grunden cirkulär affärsmodell.

Något vi kan glädjas åt är att vi fått ett tvåårigt Erasmus+-projekt tillsammans med vår danska systerorganisation BVT (Brancheforeningen for Vask og Tekstiludlejning), för att utveckla auktorisationskontrollen utifrån inkludering, mångfald och de förhöjda hållbarhetskrav som bland annat ställs i EU – Green Deal. Alla berörda kommer att få kontinuerlig information och möjlighet till inspel vid flera tillfällen under projektperioden.

Årets rapport avspeglar en bransch som fortsatt tar ett stort miljö- och samhällsansvar. Några exempel är en ökande andel medlemsföretag som väljer 100 % förnybar el i sina anläggningar. Fyra medlemsföretag har dessutom tillsammans under 2022 producerat över 5,6 miljoner kWh el genom egna solcellsanläggningar, vilket motsvarar den årliga elanvändningen i nästan 3 000 lägenheter. Hela 37 anläggningar anger att de stöttar olika typer av ungdomsverksamheter och hjälpporganisationer genom olika insatser. En stor del av medlemsföretagen arbetar också aktivt i samverkan med kommuner, Arbetsförmedlingen och andra organisationer för att erbjuda praktikplatser eller arbetsträning, och utgör därmed ett viktigt steg in på arbetsmarknaden.

2023 års hållbarhetsrapport visar tydligt på det stora samhälls- och miljöansvar som textilservicebranschen tar. En bransch med drygt 500 arbetsställen, 5 000 medarbetare och en omsättning på närmare 5,9 miljarder kronor under 2022.

Sveriges Tvätteriförbunds hållbarhetsrapport 2023 är den tionde i ordningen. Genom att välja ut ett antal indikatorer och årligen följa upp och beskriva utvecklingen inom dessa, skapar vi en ökad kännedom om hur branschen utvecklas när det gäller hållbarhetsfrågor. Hållbarhetsrapporten ger oss ett bra underlag för hur vi som branschorganisation bäst kan stötta medlemsföretagen i ett ständigt förbättringsarbete. För den dagen vi slutar bli bättre, då blir vi per definition sämre. Och det är det ingen av oss som vill!

Michael Sandin, Förbundsordförande, Malmö november 2023

Innehåll

---

1. BIDRAG TILL SAMHÄLLSEKONOMIN.....	4
1.1 Antal arbetsställen.....	4
1.2 Skapande av arbetstillfällen.....	5
2. MILJÖ.....	7
2.1. Miljöcertifieringar.....	8
2.2. Förnybar energi.....	11
2.3. Distribution.....	11
2.4. Textilåtervinning.....	12
3. ARBETSMILJÖ.....	13
3.1. Arbetsolyckor.....	13
3.2. Certifierat systematiskt arbetsmiljöarbete.....	13
4. KONSUMENTFRÅGOR.....	14
4.1. Anmälningar till Konsumentverket.....	14
4.2. Anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden (ARN).....	14
5. KVALITET.....	15
5.1. Kvalitetsledningssystem.....	15
5.2 T-märket.....	16
6. TEXTILSERVICEBRANSCHENS AKTIVA CSR- OCH MILJÖARBETE.....	17
7. INTERNATIONELLA SAMARBETSPROJEKT UNDER ÅRET.....	19
8. FN:s GLOBAL COMPACT.....	19
9. TIDIGARE HÅLLBARHETSRAPPORTER.....	20

Val av nyckeltal

De nyckeltal som presenteras i denna rapport har begränsats till sådana uppgifter som är offentliga och som tillhandahålls från statliga myndigheter eller välbetrodda, opartiska organisationer. Utöver dessa innehåller årets rapport även ytterligare nyckeltal, baserade på data från det formulär och platsbesök som bildar basen för Sveriges Tvätteriförbunds årliga auktorisationskontroll. Dessa uppgifter visar dock endast data för Tvätteriförbundets medlemmar, medan övriga nyckeltal är baserade på data från hela branschen.

1. BIDRAG TILL SAMHÄLLSEKONOMIN

1.1 Antal arbetsställen

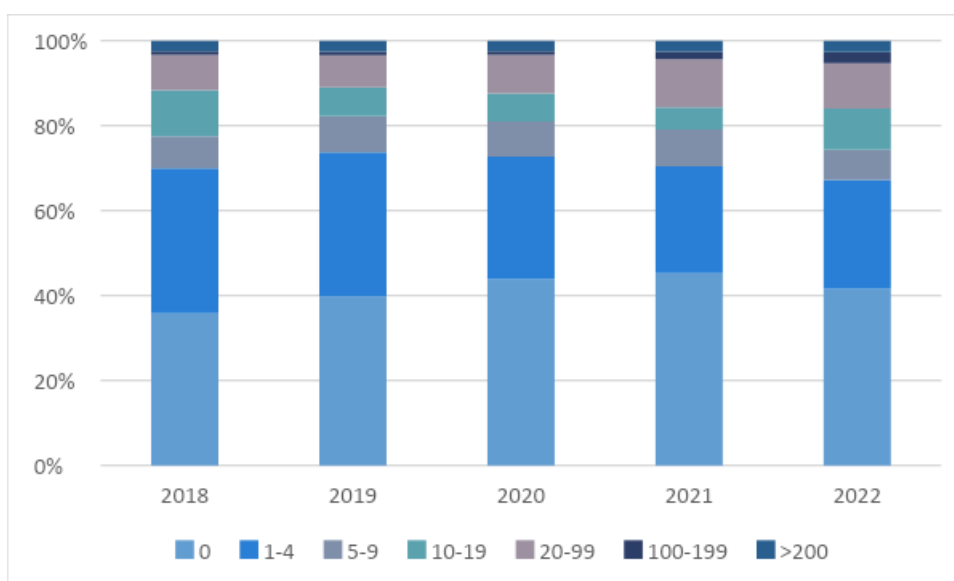
Antalet arbetsställen registrerade inom olika branscher presenteras årligen av SCB, per SNI-kod. Ett arbetsställe är enligt SCB:s definition en adress, fastighet eller grupp av fastigheter där ett företag bedriver verksamhet. Företag som finns på flera orter eller har flera anläggningar har därför ett flertal arbetsställen. Informationen redovisas årligen för föregående år.

2022 fanns det 113 arbetsställen registrerade som industri- och institutionsvätterier. Den absoluta merparten (84 %) av dessa arbetsställen har färre än 20 anställda. Antalet företag som har över 20 personer anställda har vuxit under de senaste åren, främst som en följd av sammanslagningar. Sammanslagningar ligger även bakom att det totala antalet registrerade företag inom segmentet industri- och institutionsvätterier minskade något jämfört med föregående år.

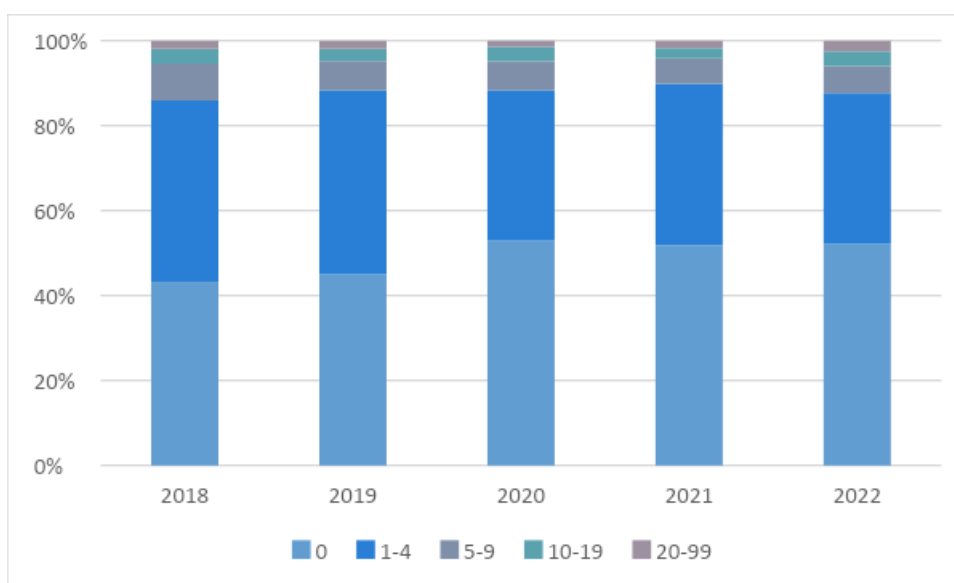
Antalet arbetsställen som var registrerade som konsumenttvätterier har sedan 2021 återigen sjunkit något och uppgick i slutet av 2022 till 399 stycken. Hela 97 % av dessa arbetsställen har färre än 20 anställda, och mer än hälften (52 %) är egenföretagare utan anställda, vilket överensstämmer med data från 2021.

	<1	1–4	5–9	10–19	20–99	100–199	>20	Totalt
Industri- och institutionsvätterier (SNI-kod 96.011)	47	29	8	11	12	3	3	113
Konsumenttvätterier (SNI-kod 96.012)	208	142	25	14	10	0	0	399

Tabell 1 Antal arbetsställen per antal anställda vid slutet av 2022.

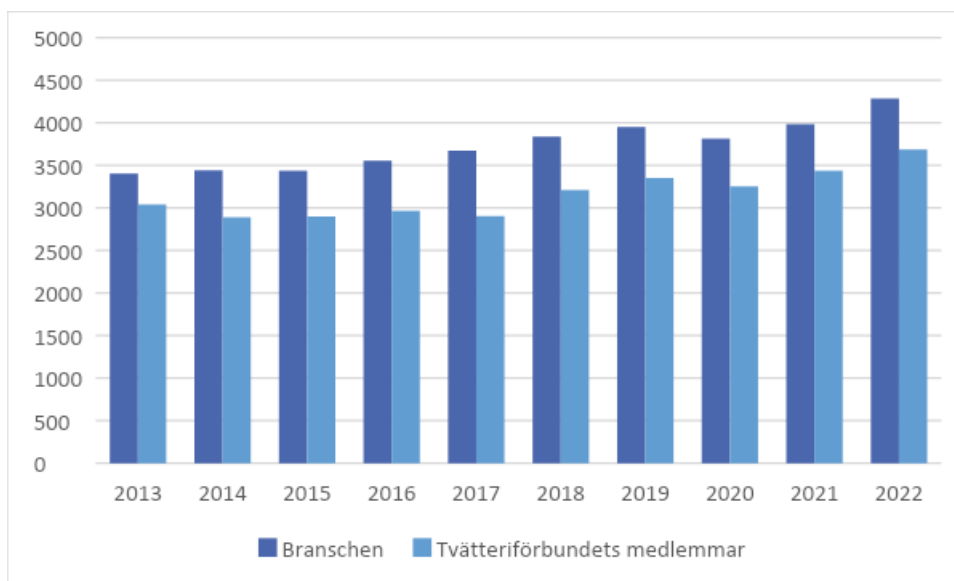
Figur 1 Andel anställda inom företag registrerade som Industri- och institutionsvävt (2018-2022)

Figur 2 Andel anställda inom företag registrerade som Konsumentvävt (2018-2022)

1.2 Skapande av arbetstillfällen

Antalet medarbetare ökade åren innan coronapandemin från cirka 3 500 till 4 000. Efter en nedgång under 2020 var antalet medarbetare år 2022 närmare 4 300. Statistiken avser antalet helårsanställda, alla yrkesgrupper, i branschens aktiebolag. En betydande del av branschens medarbetare finns dock inom andra företagsformer än aktiebolag, där finns dock inte jämförbar statistik tillgänglig. Inklusive personal inom dessa verksamheter arbetar uppskattningsvis runt 5 000 personer inom näringen.

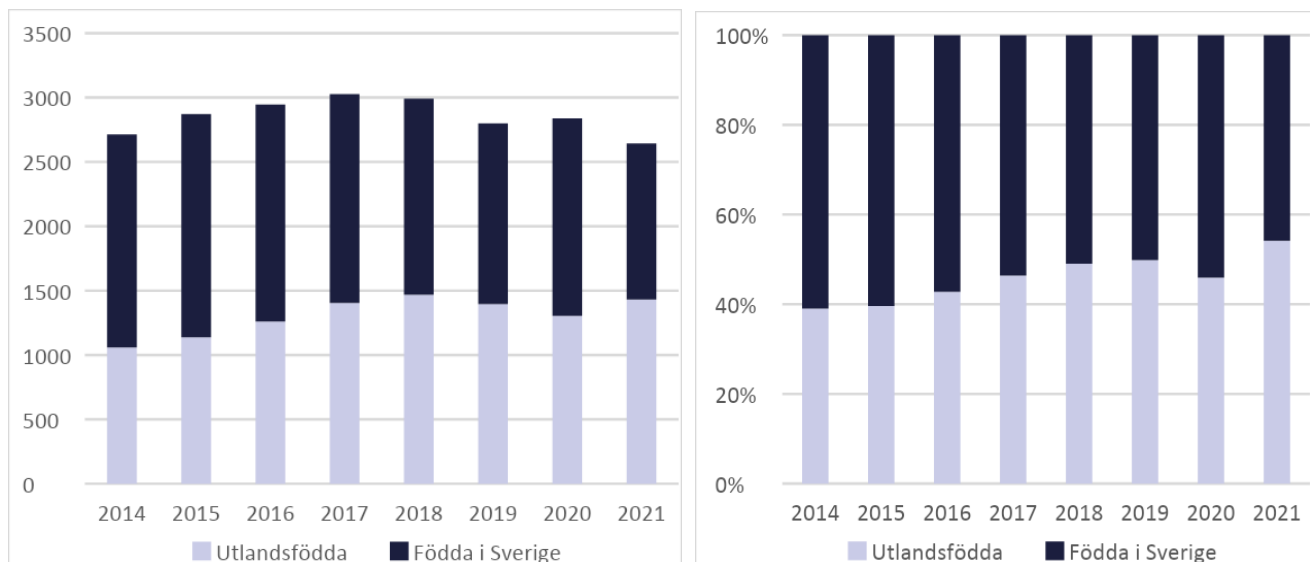

Figur 2 Antalet helårsanställda, alla yrkesgrupper, i branschens aktiebolag.

Statistik från 2021 (senast tillgängliga data) bekräftar återigen att tvätt- och textilservicebranschen har mycket goda förutsättningar att erbjuda människor ett första inträde på arbetsmarknaden. Över hälften (54 %) inom yrkesgruppen "maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning (8151)", som inkluderar en stor del av dem som arbetar inom branschen (både som egenföretagare och anställda) är utlandsfödda. Detta innebär att andelen ökat med 15 procentenheter sedan 2014.

Personer födda i Asien utgör sedan flera år tillbaka den största andelen av utlandsfödda som arbetar inom branschen och utgör över 56 % av alla utlandsfödda. Andra stora grupper är personer födda i Europa, exklusive Norden, samt Afrika (22 % respektive 16 % av alla utlandsfödda).

Inom tvätt- och textilservicebranschen är kraven på avancerade kunskaper i svenska i många fall relativt begränsade, vilket möjliggör en anställning även under tiden som språkkunskaperna utvecklas. Därmed skapas även möjlighet till ökad kontakt och språkträning med personer som har en förankring i det svenska samhället. Branschen utgör därmed en mycket viktig pusselbit. Statistiken avspeglar tydligt den viktiga roll som tvätt- och textilservicebranschen har för integrationen och introduktion av personer med utländsk bakgrund på den svenska arbetsmarknaden.

Figur 3 Andel utlandsfödda och födda i Sverige bland maskinoperatörer, den absolut största yrkeskategorin inom branschen – i relation till total mängd arbetskraft (till vänster) och som andel oberoende av total mängd (till höger).

Textilservicebranschen är även en viktig arbetsgivare för personer utan längre utbildning. Statistiken visar att 29 % av de anställda inom branschen (kategori "maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning, 8151") endast har en utbildning som motsvarar förgymnasial nivå. Genom att möjliggöra arbetstillfällen för personer som ännu inte uppnått utbildning motsvarande gymnasienivå, skapar branschen en mycket viktig möjlighet till inkomst och självförsörjning för människor som har få möjligheter på arbetsmarknaden.

2. MILJÖ

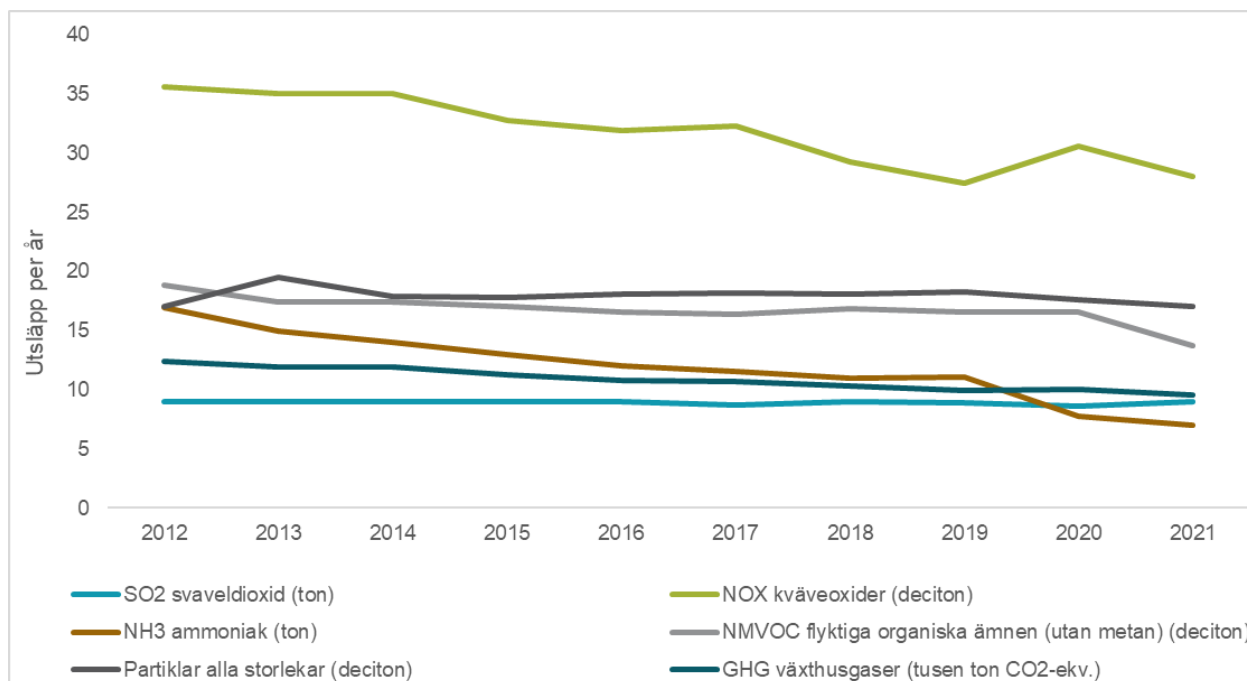
SCB följer kontinuerligt utsläppen till luft från det svenska näringslivet i "Utsläpp till luft efter näringsgren och ämne". Tvätternäringen tillhör gruppen "Annan serviceverksamhet och förvärvsarbete i hushåll m.m." (näringsgrenarna S94–T98). Till gruppen "Annan serviceverksamhet" hör även hår- och skönhetsvård/kroppsvård, begravningsverksamhet, intresseorganisationer/trossamfund och reparationstjänster. Till gruppen "Förvärvsarbete i hushåll" hör t.ex. catering, barnpassning, hemtjänst etc. Flertalet branscher inom denna grupp är därmed av en karaktär som skiljer sig från tvätt- och textilservicebranschen, där främst uppvärmning av varmvatten och transporter är drivande inom utsläppsområdet. Trots att den grova indelningen i SCB:s utsläppsstatistik gör det svårt att dra direkta paralleller mellan statistiken och tvätternäringens miljöarbete, återger den i hög utsträckning en relevant bild av utvecklingen.

Statistiken för de senaste åren visar att utsläppen av en rad ämnen minskat stadigt. Emissionerna av växthusgaser (GHG = Greenhouse gases) har enligt statistiken minskat med nära 30 % inom vår branschsektor sedan 2012, och låg 2021 under 100 kiloton CO₂ ekvivalenter. Eftersom branschen fortfarande präglades av pandemin under 2021 kan detta ha påverkat resultatet.

Inom tvätternäringen är den huvudsakliga anledningen till utsläppsminskningarna att fler och fler företag går från fossila till förnybara bränslen. Vid konvertering till fossilfria bränslen är det inte ovanligt att fasta biobränslen används, t.ex. pellets. Fast biobränsle kan ge upphov till högre utsläpp av NMVOC

(non-methane volatile organic compounds), NOx (kväveoxider), svaveldioxid och partiklar jämfört med t.ex. gasol. Allt bättre reningsteknik är troligtvis förklaringen till att vi ändå ser en minskande eller oförändrad trend sedan 2012 även när det gäller dessa ämnen.

Figur 3 Utsläpp till luft från branschsektorerna "Annan serviceverksamhet och förvärvsarbete i hushåll m.m.".¹

2.1. Miljöcertifieringar

Ett antal olika miljöcertifieringar används av aktörerna i den svenska tvätt- och textilservicebranschen. Det handlar dels om allmänna certifieringar av miljöledningssystem, som syftar till att skapa kontroll och rutiner som kontinuerligt förbättrar organisationens miljöprestanda (ISO 14001 och EMAS), dels om vissa certifieringar som är specifika för tvätt- och textilservicebranschen (TRSA Clean Green och Svanen). Från och med år 2022 presenteras även information om de medlemmar som anslutit sig till Science Based Targets initiative (SBTi), en garant för att företagets målsättningar och arbete för minskat klimatavtryck är i linje med Parisavtalets målsättning om högst 1,5 C genomsnittlig höjning av den globala medeltemperaturen.

- Miljöledningssystem ISO 14001

Genom miljöledningssystem skapas en struktur och tydlighet i hur miljöarbetet bedrivs inom en organisation. Många företag väljer att upprätta sitt miljöledningssystem enligt ISO 14001 och certifiera sig mot detta. ISO 14001 innehåller en rad krav både kring det interna miljöarbetet och i relation till omvärldens lagar och regleringar. Certifieringen är generell och kan användas av alla branscher. Kraven syftar till att garantera ett systematiskt arbete med miljöfrågor och det finns inga absoluta krav kring miljöprestanda i sig. Genom den senaste revideringen av certifieringssystemet (ISO 14001:2015) ska även ett livscykelperspektiv appliceras, systematisk hantering av risker kopplade till miljöledningssystemet ska finnas och miljöaspekter ska beaktas vid inköp av varor och tjänster. Information om antalet i Sverige

¹ SCB uppdaterar kontinuerligt antaganden kring bränslemixen för uppvärmning av lokaler, vilket påverkar hela tidsserien. Därför kan värden som presenteras här inte jämföras med de som presenterats i tidigare rapporter.

certifierade företag kan erhållas via Certifiering.nu men då det inte finns något krav på uppdatering av detta register utifrån de revisioner som sker kontinuerligt, är informationen nedan behäftad med viss osäkerhet.

- Elis Textil Service AB*
- Textilia Tvätt och Textilservice AB*
- Comforta (Lindström Group)*
- CWS Sweden AB*
- Hr Björkmans Entrémattor AB*
- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- KTI Sverige AB*
- Miljöservice Syd AB
- Rikstvätt Västerås/Forslunds Tvätt AB*
- Rikstvätt Lima/LimaTvätten AB*
- Rikstvätt Öland/Lindbytvätten AB*
- Rikstvätt Bengtsfors/Kåpi Tvätt AB*
- Samhall AB*
- Storsjötvätt AB*
- Tvätt och Textil, Region Skåne*
- Textilia Tvätt och Textilservice AB*
- Tvätteriet Alingsås*
- TvNo Textilservice AB*

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

- **EMAS (Miljöledningssystem)**

EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) är en del av EU-kommissionens övergripande miljöpolitik. Syftet med systemet är att ge ett verktyg för företag och andra organisationer att utvärdera, rapportera och förbättra sin miljöprestanda. EMAS baseras på ISO 14001, men kräver utöver de kraven upprättande av en årlig miljöredovisning som offentliggörs. Rapporteringen sker i förhållande till ett antal kärnindikatorer som är relevanta i de flesta verksamheter. EMAS-certifierade företag återfinns i EU-kommissionens EMAS-register². Bland de 11 svenska företag som under hösten 2023 innehar en EMAS-certifiering återfinns Hr Björkmans Entrémattor, som också är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

- **Svanen**

Svanen har i dagsläget två olika certifieringskriterier inom tvätt- och textilservicebranschen: kriterier för tvätterier samt för alternativ kemtvätt. Licens kan beviljas enskilda produktionsenheter eller flera enheter som ingår i en kedja eller koncern. Varje enhet måste dock uppfylla kraven. Detta innebär att anläggningarna lever upp till krav ställda i relation till energi- och vattenanvändning samt utsläpp av klimatgaser, användning av tvättkemikalier, textilier, transporter, utsläpp mm. I oktober 2023 innehar följande organisationer Svanencertifiering för textilservice i Sverige (enligt www.svanen.se):

- Elis Textil Service Arlöv*
- Elis Textil Service AB, Eskilstuna*
- Elis Textil Service AB, Fristad*
- Elis Textil Service AB, Ockelbo*
- Elis Textil Service AB, Torup*
- Elis Textil Service AB, Vara*
- Elis Textil Service AB, Vaggeryd*

---

² <https://webgate.ec.europa.eu/emas2/public/registration/list>

- Elis Textil Service AB, Limhamn*
- Elis Textil Service AB, Veddesta*
- Elis Textil Service AB, Örebro*
- Bröderna Fraimans Industritvätter AB, Bålsta
- CWS Sweden AB, Järfälla*
- CWS Sweden AB, Norrköping*
- CWS Sweden AB, Stockholm*
- CWS Sweden AB, Varberg*
- CWS Sweden AB, Staffanstorps*
- Forslunds Tvätt AB/Rikstvätt Västerås*
- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- KåPI Tvätt AB/Rikstvätt, Bengtsfors*
- Lima Tvätten AB/Rikstvätt Lima*
- Rikstvätt Öland/Lindbytvätten AB, Borgholm*
- Samhall AB, Malmö*
- Storsjö Tvätt AB*
- Södra Vanadistvätten AB*
- Tvättservice i Helsingborg AB
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Boden*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Karlskrona*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Långsele*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Rimbo*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Örebro*

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

Svanens kriterier för alternativ kemtvätt tillåter inte användning av organiska lösningsmedel i processen. I oktober 2023 hade ett svenskt företag erhållit denna licens: KTI. I detta fall används koldioxid i tvättprocessen.

- **TRSA Clean Green certification**

Denna miljöcertifiering är framtagen av den amerikanska tvätteribranschen, Textile Rental Services Association (TRSA). Certifieringsgrunden består främst av två övergripande målsättningar inom energi- respektive vattenanvändning. Dessutom ska ett antal Best Management Practice efterlevas. Per oktober 2022 är ett svenskt företag certifierat enligt detta system; Hr Björkmans Entrémattor, som också är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

- **Science Based Targets initiative (SBTi)**

Science Based Targets initiative (SBTi) är ett samarbete mellan UN Global Compact, World Resource Institute (WRI), WWF och Carbon Disclosure Project (CDP) som syftar till att ge företag vägledning i att sätta klimatmål som går i linje med vad vetenskapen anser krävs för att klara målsättningarna i

Paris-avtalet. Företag som sätter ett mål kan lämna in dem till SBTi för godkännande och sedan få dem publicerade och använda målet i sin kommunikation. Mål sätts för företagens direkta klimatpåverkan samt deras påverkan genom val av energi- och bränsleleverantörer, samt företagets indirekta klimatpåverkan genom användning av de produkter/tjänster som bolaget levererar eller köper in till sin verksamhet.

Bland de medlemsföretag som hittills åtagit sig att arbeta mot vetenskapligt baserade utsläppsminskningar återfinns Elis, Lindstrom Group, Electrolux Professional, Vattenfall, Miele och Ecolab.

2.2. Förnybar energi

Sveriges Tvätteriförbunds auktorisationskontroll följer årligen upp andelen förnybar energi som används bland förbundets medlemmar. Svaren visar på en konstant ökande andel fossilfri energi i branschen. Det är i huvudsak förnybar el som används, där en ökande mängd medlemsföretag anger att de använder 100 % förnybar el inom verksamheten. I årets auktorisationskontroll svarar hela 42 % av medlemsföretagen att de använder sig av 100 % förnybar el i sina produktionsanläggningar. Andelen kan dock vara större i praktiken eftersom information inte angivits från samtliga anläggningar för de större bolagen. Sedan 2018 är t.ex. all el som används inom Elis Sverige AB fossilfri.

Flera medlemsföretag producerar också egen el i sina anläggningar med hjälp av solceller. Några exempel är Lindbytvätten, Sahlins i Tomelilla, Fanhults Textilpartner och Hr Björkmans Entrémattor.

Textilservicebranschen visar utifrån detta på höga ambitioner och många konkreta exempel som tillsammans bidrar till att nå svenska och internationella klimatmål.

2.3. Distribution

Transport av textilier mellan kunder och tvätterier är en nödvändig del av textilservicens logik. Därför har branschen jobbat hårt under många år för att minska miljöpåverkan från dessa transporter. Minskad klimatpåverkan sker främst genom val av bränslen, optimerade rutter och sparsam körning. I årets formulär har nära 80 % av de anläggningar som erbjuder distribution svarat att de chaufförer som anlitas har utbildats i eco-driving eller sparsam körning.

Teknikutvecklingen inom transportområdet återspeglas också tydligt bland Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar. Sedan 2021 använder Elis eldrivna lastbilar för sin distribution och 2022 var 95 % av fordonsflottan fossiloberoende. Biogas används som bränsle i distribution av bland andra Kriminalvården och Hr Björkmans Entrémattor. Andelen fossilfritt bränsle i Textilias transporter var 77 % under 2022. Vid tre av CWS sju anläggningar i Sverige är andelen förnybara bränslen inom transporter så hög som 96 %. Även Samhall har kommit långt när det gäller transporter och använder sig i mycket hög utsträckning av HVO 100, men även gas och el. Rikstvätt Bengstfors/Karlskoga beskriver i sin hållbarhetsrapport hur de jobbar med att sänka klimatpåverkan från transporter, och att arbetet resulterat i en minskning motsvarande att köra en lastbil på diesel 27,5 varv runt jorden.

Flera anläggningar rapporterar dock sedan flera år tillbaka brist på HVO som ett problem för att kunna använda den mängd biodrivmedel som företaget avsett att göra.

2.4. Textilåtervinning

Miljöpåverkan från produktion av jungfruliga textilier kan i många fall vara stor. Att återanvända och materialåtervinna textilier som inte längre är tjänliga för sitt ursprungliga ändamål är därför en nyckelfråga för textilservicebranschens hållbarhetsarbete framåt. En ökande andel av textilservicebranschens aktörer arbetar därför mycket aktivt tillsammans med både kunder och leverantörer för att skapa cirkulära textilflöden.

Allt fler medlemsföretag tar också fram målsättningar och följer upp nyckeldata med koppling till cirkulära textilflöden. Några exempel presenteras nedan:

Företag	Målsättning cirkularitet	Status 2022
Elis	100 % hållbara textilier 2030 (certifierade resurseffektiva och producerade av återvunna, ekologiska alt regenererade material)	Under 2022 nåddes 50 % hållbara textilier
	100 % återbrukat eller återvunnet textilavfall 2030	45 % av textilavfallet återanvändes eller återvanns under 2021
Textilia	25 % av inköpta textilier ska vara miljömärkta eller bestå av återvunna fibrer eller alternativ till bomull och polyester år 2025	Under 2022 nåddes 29 % hållbara textilier vilket föranlett översyn av befintligt måltal
	100 % återanvändning av kunders kasserade textilier 2025	
Lindström Group (Comforta)	100 % återbruk/återvinning av textilavfall 2025	68 % av textilavfallet återvanns och 4,6 miljoner reparationer av textilier genomfördes under 2021
CWS Group	90 % av alla nya affärer baseras på hållbara textilier, där cirkulära produkter har en viktig roll, år 2025	Under 2022 köptes 117 ton textilier av återvunnen polyester, 39 ton hållbar viskos och 64 ton hållbarhetsmärkt bomull in av bolaget

I Sveriges Tvätteriförbunds årliga auktorisationskontroll till medlemsföretagen efterfrågas sedan flera år tillbaka information om hur textilavfall som uppkommer inom verksamheten hanteras. Flera anläggningar beskriver hur de redan idag har en cirkulär hantering av en mycket hög andel av sitt textilavfall. Ett exempel är Elis anläggning i Torup där hela 98 % går till företrädesvis fiberåtervinning men även återanvändning till viss del. CWS har i sin anläggning i Arlandastaden ett samarbete med Reused Remade som tillverkar tygkassar av uttjänta textilier, samt donation av textilier som putstrasor, vilket gör att hela 70 % av avfallet används. Fler och fler medlemsföretag inleder också samarbeten för materialåtervinning. Samhall Kramfors beskriver hur de använder material från textilier som måste kasseras för att laga och förlänga livslängden på andra textilier. Ytterligare exempel är Kriminalvården, Limatvätten och Lindbytvätten som levererar uttjänta textilier till Södra och Region Kalmar som samarbetar med Rester.

Ett antal anläggningar beskriver hur de aktivt arbetar för att hitta lösningar för mer cirkulär hantering av sitt textilavfall. De anläggningar som visar på störst utmaningar i att hitta cirkulära lösningar för sitt textilavfall hanterar främst mattor och arbetskläder där teknikutveckling ännu krävs för att möjliggöra återanvändning och återvinning i stor skala.

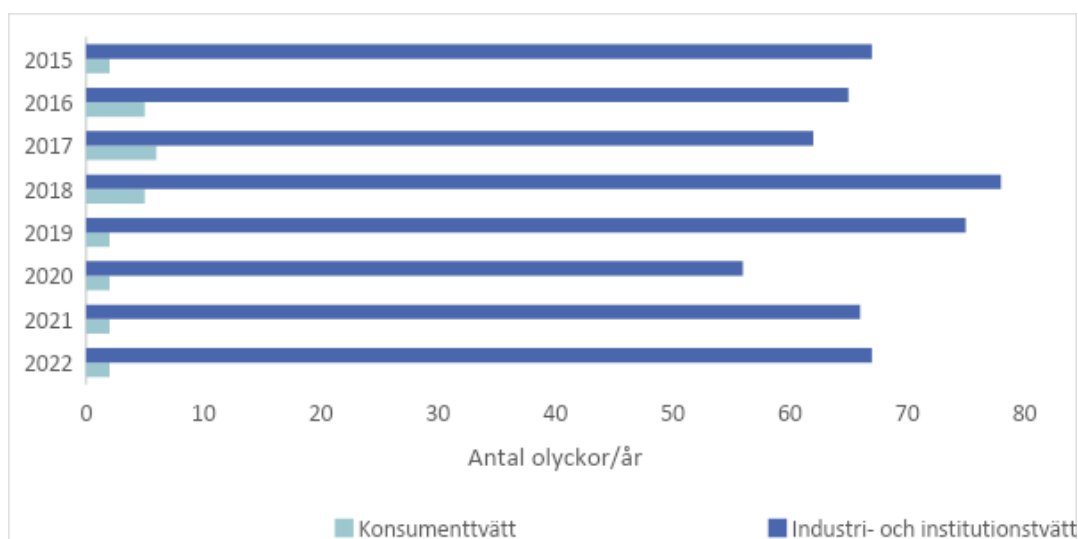
3. ARBETSMILJÖ

3.1. Arbetsolyckor

Arbetsolyckor (med efterföljande sjukfrånvaro) sammanställs årligen av Arbetsmiljöverket, som också presenterar information om orsaken bakom olyckan.

Statistik för åren 2015 – 2022 visar att antalet olyckor per år inom industri- och institutionstjänster varierar men ligger runt 60 – 70 fall normalt sett. Under 2022 noterades 66 olyckor. Fordonsolyckor och fall är de vanligaste orsakerna till skador, följt av feltramp/lyft/överbelastning. Orsaksbakgrunden har varit densamma under hela mätperioden.

För konsumenttjänster har antalet olyckor legat på en stabilt låg nivå under de senaste åren, med färre än fem olyckor registrerade under 2022.

Figur 4 Antal arbetsolyckor per år inom konsumenttjänst samt industri- och institutionstjänst, enligt data som inrapporterats till och sammanställts av Arbetsmiljöverket.

3.2. Certifierat systematiskt arbetsmiljöarbete

Under 2018 lanserades ISO 45001:2018, den första internationella standarden för ledningssystem för arbetsmiljö och har under en treårsperiod ersatt OHSAS 18001. En av skillnaderna mellan dessa båda är att leverantörernas arbetsmiljöarbete kommer att inkluderas i det systematiska arbetsmiljöarbetet i den nya standarden, samt att ISO 45001:2018 följer samma struktur som ISO 9001 och ISO 14001. Alla OHSAS 18001-certifikat upphörde att gälla i mars 2021. Från och med i år presenterar vi därför endast information om företag som är certifierade enligt ISO 45001:2018.

Information om antalet i Sverige certifierade företag kan erhållas via Certifiering.nu men då det inte finns något krav på uppdatering av detta register utifrån de revisioner som sker kontinuerligt, är informationen nedan behäftad med viss osäkerhet.

- Elis Textil Service AB*
- Textilia Tvätt och Textilservice AB*
- Rikstvätt Västerås/Forslunds Tvätt AB*
- Rikstvätt Lima/LimaTvätten AB*
- Rikstvätt Bengtsfors/KåPi Tvätt AB*
- Storsjötvätt AB*
- CWS Sweden AB*
- KTI Sverige AB*
- Rikstvätt Öland/Lindbytvätten *

* Medlem i Sveriges Tvätteriförbund

4. KONSUMENTFRÅGOR

4.1. Anmälningar till Konsumentverket

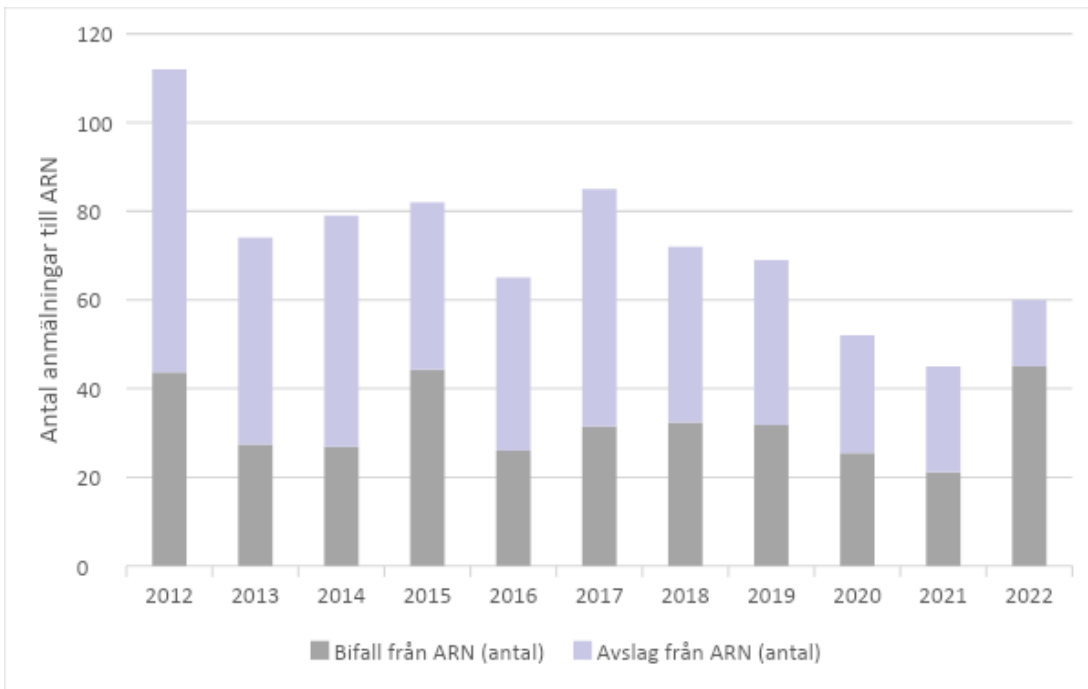
Anmälningar som görs till Konsumentverket presenteras i Konsumentverkets diarium. Enligt Konsumentverkets diarium har en anmälning mot företag i textilservicebranschen inkommit under 2023 (tom 2023-08-07). Företaget som anmälan riktas mot är inte medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

4.2. Anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN sammanställer varje år anmälningar gjorda av privatpersoner gentemot företag. Inom tvätteribranschen är det därför främst konsumenttvätterier (kemtättar) som berörs av dessa anmälningar.

Antalet anmälningar under 2022 steg något jämfört med tidigare år. Det är troligt att en återgång till normalitet med fester och evenemang, där textilier som kräver kemptvätt används, har påverkat antalet anmälningar.

Andelen anmälningar som får bifall av ARN, det vill säga där myndigheten ger konsumenten rätt gentemot företaget, har ökat från omkring 50 % de senaste åren till 75 % av det totala antalet anmälningar.

Figur 6 Antal anmälningar till ARN samt andel anmälningar där ARN bifallit respektive avslagit klagandens anspråk.

ARN följer även upp ärenden där konsumenten givits rätt i sin anmälan, för att undersöka hur det anmälda företaget hanterar den rekommendation som ARN givit. Statistiken visar att andelen fall där företag inom tvätteriindustrin följt ARN:s rekommendation generellt sett är mycket hög. Sedan 2013 ligger den konstant över 80 %. För 2022 anger ARN att andelen uppgår till 83 %, vilket är en ökning sedan 2021 och högre än genomsnittet för samtliga branscher, som låg på 79 % år 2022.

Att följa ARN:s rekommendationer är sedan länge ett krav för alla Tvätteriförbundets medlemmar och efterlevnaden kontrolleras i förbundets årliga auktorisationskontroll.

5. KVALITET

5.1. Kvalitetsledningssystem

Antal företag som certifierats genom ISO 9001 (Kvalitetscertifieringssystem) finns tillgängligt genom Certifiering.nu och informationen efterfrågas även årligen i Sveriges Tvätteriförbundets auktorisationskontroll. Hösten 2023 är följande företag certifierade enligt denna standard. Information om antalet i Sverige certifierade företag kan erhållas via Certifiering.nu men då det inte finns något krav på uppdatering av detta register utifrån de revisioner som sker kontinuerligt, är informationen nedan behäftad med viss osäkerhet.

- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- Rikstvätt Öland/ Lindbytvätten AB*
- Märstatvätten AB*
- Miljöservice Syd AB
- Tvätteriet Alingsås*
- KTI Sverige AB*
- TvNo Textilservice AB*

- CWS Sweden AB*
- Elis Textil Service AB*
- Textilia Tvätt och Textilservice AB*
- Comforta AB*
- Rikstvätt Västerås/Forslunds Tvätt AB*
- Rikstvätt Lima/Limatvätten AB*
- Rikstvätt Bengtsfors/KåPi Tvätt AB*
- Samhall AB*
- Skogome Tvätterier*
- Storsjötvätt AB*
- Hr Björkmans Entrémattor AB*

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

5.2 T-märket

Sveriges Tvätteriförbund är en branschorganisation för den svenska tvätt- och textilservicebranschen. Medlemsorganisationen är politiskt obunden, ej fackligt avtalslutande och arbetar för att främja svensk tvätterinäring genom att:

- Bevaka tvätt- och textilservicebranschens näringspolitiska intressen
- Verka för en utökad marknad för medlemmarna
- Höja kunskapsläget inom branschen genom kurser, konferenser och information inom områden som miljö, arbetsmiljö, hygien, kvalitet mm.
- Uppmärksamma eldsjälar och sprida goda exempel
- Se till medlemmarnas gemensamma intressen

Förbundet har i dag ca 65 auktoriserade medlemsföretag. En viktig del inom förbundets verksamhet är en årlig kvalitetskontroll av medlemmar som infördes redan 1957. Endast auktoriserade medlemmar erhåller förbundets T-märke. Auktorisationsprocessen består av en opartisk kontroll av verksamhetens agerande utförd av tredje part. Auktoriseringsprocessen sker årligen i förhållande till:

- Miljöpåverkan
- Arbetsmiljö
- Hygien
- Socialt ansvarstagande
- Kontakt med myndigheter
- Kvalitet
- Konsumentkontakt

Några av de punkter som kontrolleras i auktoriseringskontrollen är:

- Att verksamheten har ett fullgott hygienarbete med väl kända rutiner och regler för personalen
- Att tvättade persedlar klarar mikrobiologiska kontroller
- Att tvättkemikalier hanteras på ett ansvarsfullt sätt för att minimera risk för spridning till miljön
- Att utsläpp av perkloretylen från kemtvätt understiger Naturvårdsverkets gränsvärden
- Att rutiner för fullgott arbetsmiljöarbete finns
- Att avfall källsorteras och hanteras enligt gällande regelverk
- Att verksamheten lever upp till Skatteverkets regler kring personalliggare och kassaregister

- Att konsumentverkets beslut efterlevs vid fall av anmälningar

Auktoriseringen består av ca 100 frågor som följs upp genom stickkontroller och laboratorieanalyser hos cirka 15 % av förbundets medlemmar årligen. Auktorisationskontrollen utförs av Ensucon (www.ensucon.se).

Sedan 2020 har auktoriseringskontrollen utvecklats med ett utökat fokus på hygienfrågor för samtliga medlemmar. Det finns även en möjlighet att genomgå en fördjupad kontroll av hygienfrågor för att säkerställa att det finns ett systematiskt hygienarbete på respektive anläggning, i likhet med standarden EN 14065:2016. Denna fördjupade kontroll innehåller bland annat utökade mikrobiologiska kontroller och identifiering av risker, samt aktiviteter för att minimera dessa och hantera eventuella problem.

6. TEXTILSERVICEBRANSCHENS AKTIVA CSR- OCH MILJÖARBETE

Tvätt- och textilservicebranschen har ett starkt samhällsengagemang. Sveriges Tvätteriförbund medverkar sedan många år tillbaka i både Malmö FF i Samhället och IF Brommapojkarna (BP). I juni 2023 blev Sveriges Tvätteriförbund medlemmar i Diversity Charter, världens största nätverk inom mångfalds- och inkluderingsfrågor. Det innebär att vi, liksom övriga medlemmar, åtar oss att skapa och bibehålla en inkluderande arbetsmiljö för anställda utan åtskillnad vad gäller kön, ras eller etniskt ursprung, religion, ålder, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diversity Charter Sweden verkar för en värld där olika idéer, kunskaper, erfarenheter och kompetenser räknas, där olikhet är en resurs.

Sedan 2017 delar förbundet ut ett hållbarhetspris till en person som bidragit till att utveckla hållbarhetsaspekter inom textilservicebranschen. Pristagarna utses av Sveriges Tvätteriförbund och presenteras nedan. De första fem åren delades priset ut i samarbete med Christeyns och från och med 2022 tillsammans med Ecolab.

2017	Pia Bergman, Ledare för Stora Branschgruppen Skatteverket, för sitt engagemang i att bidra till en juste och likvärdig spelplan inom tvätterinäringen.
2018	Carl-Johan Björkman, Hr Björkmans Entrémattor AB, för sina insatser för ekologisk hållbarhet.
2019	Schlemon Athoraya, Örebro-Tvätt och Kent Persson, KåPi Tvätt i Bengtsfors för att genom innovativa lösningar göra tvätterinäringen ännu mer klimatsmart.
2020	Jonas Olaison, Textilia och Lina K Wiles, Berendsen/Elis, för sitt enträgna arbete med miljö- och hållbarhetsfrågor som satt respektive företag och textilservicesektorn som helhet på kartan.
2021	Peter Streijffert på Lindbytvätten för att vara en entusiastisk entreprenör som alltid varit en föregångare när det gäller hållbarhets- och miljöfrågor.
2022	Jonny Hägerström på TvNo för sina insatser för medarbetarpolitik och integration av flyktingar i samverkan med arbetsförmedlingen. Henry Eskola på Scandbio för sitt entusiastiska arbete för att hjälpa textilservicebranschen att bli fossilfri.
2023	Anders Thorgaard, DFD/Textilia som tagit initiativ till att i industriell skala kunna upcykla textilier till nya produkter i konceptet upcy.

Många av Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar visar också på stort samhälls- och miljöengagemang. För andra året i rad visar den senaste auktorisationskontrollen att över hälften av alla medlemmar idag har en CSR-/hållbarhetspolicy som innefattar sociala frågor, värdeprogram eller liknande dokument som anger verksamhetens hållning i sociala/etiska frågor. Samhällsengagemanget omsätts av många företag i praktiken till handling i allt ifrån att premiera hållbara innovationer, till att stötta lokala idrottsföreningar och andra ideella organisationer.

Varje år berättar vi i vår hållbarhetsrapport om några av de konkreta åtgärder och insatser som Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar engagerar sig i inom både ekologisk och social hållbarhet. Fler exempel hittas på www.textilservicebranschen.se.

Samhall når resultat

Samhalls huvudsakliga syfte är att erbjuda utvecklande jobb för personer med funktionsnedsättning och på det sättet ge dem en plats på den ordinarie arbetsmarknaden. En huvudsaklig målsättning inom Samhall är att minst 1500 personer varje år ska gå från dessa anpassade tjänster till den reguljära arbetsmarknaden. År 2022 gick hela 1483 personer vidare från Samhall till arbete på den reguljära marknaden, vilket är det högsta resultatet någonsin.

Textilia prisar hållbarhetsarbete

Textilia delar varje år ut ett hållbarhetsstipendium till företag/personer som bidragit till att göra branschen mer hållbar. År 2022 hette stipendiaterna Anna Ardelius och Annika Nieminen Bromberg och de prisades för sitt arbete med hållbara textilier inom scenkonsten.

Nära målet om fossilfrihet

2022 var 95 % av Elis fordonsflotta fossiloberoende. Företaget bekostar chaufförsutbildningar (C-kort) för medarbetare som vill ta nya kliv i arbetslivet. Alla chaufförer utbildas också i sparsam körning. Sedan 2021 är Elis också anslutet till Tjänstebilsutmaningen, som går ut på att företag enbart köper eller leasar elbilar, laddhybrider eller biogasbilar.

Just arrived och Elis skapar integration

Just arrived hjälper personer med utländsk utbildning att hitta en plats på den svenska arbetsmarknaden. De bistår med bland annat rekrytering, bemanning och konsultation kring arbetstillstånd. Samverkan med Elis har redan skapat flera anställningar och därmed en nystart för många individer som av olika anledningar sökt sig till Sverige.

Nollvision för arbetsskador

Att ingen ska skada sig på jobbet är en otroligt viktig fråga för textilservicebranschens företag. Elis redovisar i sin hållbarhetsrapport tydligt antal olycksfall som leder till sjukfrånvaro varje år. Enligt företagets rapport för 2022 har antalet sjunkit med nära 20 % sedan 2019 och en tydlig nollvision finns.

Fristad i aktivt arbete för att fasa ut PFAS

Leverantörsmedlemmen Fristad engagerade sig 2021 i PFAS Movement och arbetar aktivt för att fasa ut PFAS från sina produkter. Under 2022 fasade Fristad ut PFAS i alla material, förutom vissa PPE-material i kategorierna varsel och flam/flamestat. En utfasningsplan för PPE har påbörjats och Fristads deltar i forskningsprogrammet POPFREE Industry.

Textilia partner i NEST för morgondagens innovatörer

NEST – New Entrepreneurship for a Sustainable Textile industry sammanför textilindustrin med andra branscher för ökad hållbarhet. Textilia deltar som industripartner för att sporra entreprenörer till innovativa lösningar.

Rikstvätt Lima vågade satsa på energieffektivisering

Rikstvätt Lima drabbades hårt när fjällturismen sjönk under pandemin. Trenden kring hemestrände har dock bidragit till ökad framtidstro och stor satsning på nya energieffektiva manglar. Tack vare dem kommer det att bli effektivare, energisnålare och ge en bättre kvalitet och framför allt behöver maskinerna inte repareras lika ofta.

Rikstvätt Bengtsfors entrémattor blir nya material

Genom att engagera sig i ett lokalt återbrukscenter har Rikstvätt i Bengtsfors utvecklat ljudisolerande skärmväggar av kasserade entrémattor. Produkten har utvecklats i samarbete med OpenWood, en öppen träverkstad för utveckling av hållbara produkter som bidrar till industriell omställning.

Det mest hållbara plagget hänger redan i din garderob

Denna slogan har Elis tagit fasta på när de skapat sitt Re:Use-lager. Där lagras och underhålls textilier som sedan kan användas av nya kunder. Lagret minskar behovet av nya inköp och ger kunder en mer hållbar leverans.

7. INTERNATIONELLA SAMARBETSPROJEKT UNDER ÅRET

Sveriges Tvätteriförbund är en aktiv medlem i den europeiska paraplyorganisationen ETSA – European Textile Service Association. Under året har Sveriges Tvätteriförbund bidragit till att ta fram en gemensam europeisk ståndpunkt kring ett producentansvarssystem för textilier inom EU.

Sveriges Tvätteriförbund har under 2023 också tillsammans med sin danska systerorganisation BVT påbörjat ett projekt finansierat av Erasmus+ med fokus på utveckling av auktoriseringsprocessen för att möta ett allt större fokus inom EU på textilbranschens hållbarhetsfrågor.

8. FN:s GLOBAL COMPACT

Sedan 2016 är Sveriges Tvätteriförbund anslutet till FN:s Global Compact. Det innebär att förbundet ställer sig bakom Global Compacts tio grundprinciper och bedriver ett aktivt och systematiskt arbete för ständig förbättring i förhållande till dessa.

FN:s GLOBAL COMPACTS TIO GRUNDPRINCIPER

- MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Stödja och respektera skyddet för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär som företaget kan påverka.

Försäkra sig om att företaget inte är delaktigt i brott mot mänskliga rättigheter.

- ARBETE

Upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar.

Avskaffa alla former av tvångsarbete.

Avskaffa barnarbete.

Avskaffa diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

- **MILJÖ**

Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker.
Ta initiativ till och främja ett större ansvarstagande för miljön.
Uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

- **KORRUPTION**

Motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning.

I mars 2023 levererade Sveriges Tvätteriförbund sitt fjärde *Communication of Engagement* (COE). I det beskriver vi hur vi aktivt arbetar inom dessa fyra områden. Sveriges Tvätteriförbunds samtliga COE finns att ta del av genom vår hemsida, samt via Global Compacts hemsida. [Sveriges Tvätteriförbund – Communication on Engagement | UN Global Compact](#)

9. TIDIGARE HÅLLBARHETSRAPPORTER

Sveriges Tvätteriförbund publicerar årligen en hållbarhetsrapport med uppföljning av de nyckelindikatorer som presenterats ovan. Samtliga tidigare publicerade hållbarhetsrapporter återfinns på Sveriges Tvätteriförbunds hemsida, under *Kunskap* [Kunskap – Sveriges Tvätteriförbund \(tvatteriforbundet.se\)](#)